

КЗВО ЛОР «ЛЬВІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ІМЕНІ АНДРЕЯ КРУПІНСЬКОГО»
Кафедра внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я

«До захисту допущено»

«__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри
внутрішньої медицини
та управління охороною здоров'я
_____ к.н. держ. упр., доц. Р.В. Неділько

Аврамченко Уляна Володимирівна

УДК 618.2(477):005.336.3

**УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ АКУШЕРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

Спеціальність 223 Медсестринство

Наукова робота на здобуття освітнього ступеня магістр

Науковий керівник
кандидат наук
з державного управління, доцент
Дуб Наталія Євстахіївна

Львів – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	5
<u>РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ АКУШЕРСЬКОЇ ДОПОМОГИ</u>	10
1.1. Історія становлення та розвитку акушерської допомоги в Україні та світі	10
1.2. <u>Нормативно-правова база організації акушерської допомоги в Україні</u>	16
<u>Висновки до розділу 1</u>	26
<u>РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ АКУШЕРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ</u>	27
2.1. <u>Сутність та значення фахової підготовки акушерок в Україні</u>	27
2.2. <u>Основні проблеми та виклики в управлінні якістю акушерської допомоги</u>	31
2.3. <u>Сучасні аспекти надання амбулаторної акушерської допомоги вагітним жінкам у Польщі</u>	37
<u>Висновки до розділу 2</u>	43
<u>РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ АКУШЕРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ</u>	45
3.1. <u>Перспективи впровадження симуляційного навчання в освітні програми підготовки акушерок</u>	45
3.2. <u>Оптимізація акушерської допомоги в Україні: управлінські стратегії</u>	48
<u>Висновки до розділу 3</u>	57
<u>ВИСНОВКИ</u>	60
<u>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</u>	62
<u>ДОДАТКИ</u>	67

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ

ВООЗ – Всесвітня організація охорони здоров'я

ЗОЗ – Заклад охорони здоров'я

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я України

МОН – Міністерство освіти і науки України

ООН – Організація Об'єднаних Націй

УЗД – Ультразвукове дослідження

ЦРТ – Цілі розвитку тисячоліття

ЮНІСЕФ – Міжнародний надзвичайний фонд допомоги дітям при
Організації Об'єднаних Націй

АНОТАЦІЯ

У магістерській роботі актуалізована необхідність впровадження ефективного менеджменту акушерської допомоги з урахуванням історичного контексту, національної нормативно-правової бази та іноземного досвіду; розглянуто освітню нормативну базу підготовки акушерок/акушерів; з'ясовано особливості підготовки акушерок/акушерів в Україні на сучасному етапі, формування їх фахових компетентностей, а також особливості додипломної та післядипломної підготовки. Особлива увага приділяється сучасним підходам до менеджменту акушерської діяльності, розробці практичних рекомендацій щодо покращення організації та управління акушерською роботою, вдосконалення чинного законодавства України у цій сфері. Досліджуються особливості організації акушерської допомоги в умовах запровадження воєнного стану. Зрештою, отримані результати сприяють розвитку акушерської практики та вдосконаленню відповідного законодавства в Україні.

ANNOTATION

In the master's thesis, the need for effective management of midwifery care is actualized, taking into account the historical context, the national legal framework and foreign experience; the educational regulatory framework for the training of midwives/midwives was considered; the peculiarities of the training of midwives/midwives in Ukraine at the current stage, the formation of their professional competences, as well as the peculiarities of undergraduate and postgraduate training are clarified. Particular attention is paid to modern approaches to the management of midwifery activity, development of practical recommendations for improving the organization and management of midwifery work, improvement of the current legislation of Ukraine in this area. Peculiarities of the organization of obstetric care in the conditions of the introduction of martial law are studied. Ultimately, the obtained results contribute to the development of midwifery practice and improvement of the relevant legislation in Ukraine.

ВСТУП

Актуальність теми. В Україні визначено охорону материнства та дитинства як один з пріоритетів державної політики у сфері охорони здоров'я. Стратегія розвитку акушерської (перинатальної) та гінекологічної служби в Україні базується на принципах, затверджених Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ): забезпечення доступу всіх верств населення до кваліфікованої медичної допомоги, служб планування сім'ї, медико-генетичного консультування з метою покращення репродуктивного здоров'я населення.

Дослідження цієї теми сприятиме підвищенню ефективності та результативності акушерської допомоги в Україні, що в свою чергу допоможе покращити демографічну ситуацію в державі та підвищити народжуваність.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є обґрунтування науково-теоретичних основ менеджменту акушерської діяльності, розробка практичних рекомендацій щодо покращення організації та управління акушерською діяльністю та вдосконалення підготовки акушерок/акушерів.

Для досягнення поставленої мети визначено такі основні завдання:

- дослідити історико-теоретичні підходи до розвитку акушерської допомоги в Україні і в світі;
- проаналізувати нормативно-правову базу організації акушерської допомоги в Україні, включаючи законодавчі акти, норми та положення, що регулюють роботу акушерського персоналу;
- охарактеризувати сучасний стан організації акушерської допомоги в Україні;
- розробити модель реформування акушерської допомоги в Україні;
- сформулювати та обґрунтувати практичні рекомендації щодо покращення організації та управління акушерською діяльністю;

Об'єкт дослідження. Управління якістю акушерської допомоги.

Предмет дослідження. Конкретні аспекти менеджменту якості акушерської допомоги.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети й вирішення зазначених завдань застосовано системний підхід та комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження.

Теоретичні – вивчення наукових публікацій, книг, настанов, законодавчих актів та інших джерел, що стосуються організації акушерської діяльності, з метою ознайомлення з науковими дослідженнями, рекомендаціями та передовим досвідом у цій галузі.

Емпіричні (анкетування, бесіди тощо) – для покращення підготовки акушерок/акушерів, вдосконалення освітніх програм, визначення пріоритетних напрямків досліджень та підвищення якості акушерської допомоги, для розробки тренінгів з розвитку професійних компетенцій акурок/акушерів.

Методи математичної статистики – для визначення статистичної значущості результатів. Якісний та кількісний аналіз відповідей анкетування; їх математична, графічна обробка й інтерпретація.

Наукова новизна полягає в тому, що на основі цілісного теоретичного аналізу досліджуваної проблеми:

- досліджено сучасні підходи до роботи акушерок/акушерів, їх важливість у наданні якісної медичної допомоги;
- обґрунтовано практичні рекомендації щодо покращення організації робочих процесів, розподілу завдань, управління акушерським персоналом та комунікації, що сприятиме підвищенню якості медичної допомоги;
- визначено основні компетенції та навички, які потрібні акушеркам та акушерам для професійної діяльності, а також розроблено рекомендації для їх подальшого вдосконалення.

Практичне значення одержаних результатів Основні положення, висновки та рекомендації магістерської роботи можуть бути використані:

- у науково-дослідній сфері – для подальшого вирішення наукових та практичних проблем з акушерського менеджменту
- при підготовці нормативно-правових актів із питань реформування акушерської служби
- у медсестринських освітніх закладах – для покращення підготовки акушерських кадрів, рівня матеріально-технічного забезпечення, створення сучасних симуляційних центрів, використання технологій дистанційного навчання, підвищення рівня академічної та корпоративної культури викладачів

та студентів, для вмотивованості викладачів до якісного виконання своєї роботи та студентів - до плідного навчання, проведення експерименту із запровадження дуальної форми освіти

- у закладах охорони здоров'я – для підвищення якості надання медичних послуг та реалізації управління в акушерстві
- в освітньому процесі – для викладання навчальних дисциплін з використанням інноваційних технологій, вдосконалення програм і навчальних планів, при підготовці підручників, навчальних і методичних посібників, залучення студентів до науково-дослідницької діяльності, удосконалення професійних вмінь, щодо вимог сучасності.

Апробація результатів роботи.

Основні положення та результати дослідження були апробовані на міжнародних та регіональних конференціях:

1. III Регіональній науково-практичній конференції «Стратегія розвитку вищої медсестринської освіти» (м. Львів, 27.10.2022);
2. Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Теоретичні та прикладні аспекти фундаментальних медико-біологічних наук» (м. Львів, 18.05.2023);
3. III Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності: проблеми та перспективи» (м. Рівне, 11-12.10.2023);
4. Міжнародній науково-методичній інтернет-конференції «Актуальні проблеми методології вищої та фахової передвищої медичної (фармацевтичної) освіти: сучасні виклики та нові можливості» (м. Черкаси, 19.10.2023);
5. 93 Науково-практичній конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «Інновації в медицині та фармації» (м. Івано-Франківськ, 28-30.03.2024).

Публікації. Основні положення та результати дослідження викладено у 5 публікаціях:

1. Аврамченко У., Дуб Н., Наливайко Л. Історія становлення та розвитку акушерської допомоги в Україні та світі. Стратегія розвитку вищої

медсестринської освіти: матеріали III Регіональної науково-практичної конференції, м. Львів, 27 жовтня 2022 р. С. 5-11.

2. Аврамченко У., Дуб Н. Нормативно-правова база організації акушерської допомоги в Україні. Теоретичні та прикладні аспекти фундаментальних медико-біологічних наук: матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Львів, 18 травня 2023 р. С.

3. Аврамченко У., Дуб Н. Основні тенденції розвитку акушерської служби в Україні. Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності: проблеми та перспективи: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Рівне, 11-12 жовтня 2023 р. С.26-31.

4. Аврамченко У., Дуб Н., Гвоздецька Г. Сучасні аспекти надання амбулаторної акушерської допомоги вагітним жінкам у Польщі. Актуальні проблеми методології вищої та фахової передвищої медичної (фармацевтичної) освіти: сучасні виклики та нові можливості: матеріали III Міжнародної науково-методичної інтернет-конференції, м. Черкаси, 19 жовтня 2023 р. С. 247-251.

5. Аврамченко У. Основні тенденції розвитку акушерської служби на Прикарпатті. Інновації в медицині та фармації: матеріали 93 Науково-практичної конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю, м. Івано-Франківськ, 28-30 березня 2024 р. С. 220.

6. **Структура магістерської роботи.** Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (42 позиції), додатків. Загальний обсяг магістерської роботи – 71 сторінка. Робота містить 1 таблицю, 5 рисунків та 4 додатки.

